

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžak/11/2017
Identifikačné číslo spisu: 1017200013
Dátum vydania rozhodnutia: 09.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1017200013.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: C. V., nar. XX.XX.XXXX, štátnej príslušnosti Afganistan, posledný trvalý pobyt v krajine pôvodu: mesto Y. F., Š. L. W., T. N., Afganistan, toho času bytom Y. XXX/XX, F., L., zastúpený: ADRA - Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj - Občianske združenie, Cablkova 3, 821 04 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-PO-46-26/2016-Ž zo dňa 24.11.2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/1/2017-37 zo dňa 28.03.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o kasačnej sťažnosti p r e r u š u j e .

Po právoplatnosti uznesenia podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

1. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorý rozhodnutím ČAS: MU-PO-46-26/2016-Ž zo dňa 24.11.2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) podľa § 20 ods. 3 z dôvodu podľa § 13c ods. 2 písm. d) a podľa § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“) rozhodol tak, že žalobcovi nepredlžuje poskytnutie doplnkovej ochrany.

2. Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného v intenciách podanej správnej žaloby za použitia § 190 SSP dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť.

3. K žalobnému bodu, v ktorom žalobca namietal postup žalovaného pri posudzovaní žiadosti žalobcu o predĺženie doplnkovej ochrany v rozpore s § 3 Správneho poriadku uviedol, že táto námietka nie je

dôvodná. Žalovaný v súvislosti s opätovným vyhodnotením žiadosti žalobcu o predĺženie doplnkovej ochrany vyžiadal v zmysle ustanovenia § 19a ods. 9 zákona o azyle vyjadrenia od Slovenskej informačnej služby, ktoré mu boli doručené. Dňa 04.11.2016 bolo žalovanému pod č. p. 65/152-T-109-4/2016 doručené doplnujúce vyjadrenie Slovenskej informačnej služby. Na základe posúdenia žiadosti žalobcu bola napadnutým rozhodnutím zo dňa 24.11.2016 zrušená doplnková ochrana podľa § 20 ods. 3 zákona o azyle z dôvodu podľa § 13c ods. 2 písm. d) zákona o azyle. Žalovaný získal dostatok informácií, potrebných k posúdeniu žalobcovej žiadosti o azyl.

4. K žalobnému bodu, v ktorom žalobca namietal, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na riadne posúdenie veci, krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Žalovaný vyžiadal relevantné informácie, obsahovo sa viažuce na dôvody žiadosti o predĺženie poskytnutia doplnkovej ochrany, na ktoré žalobca poukazoval. Krajský súd poukázal na to, že zákon o azyle je vo vzťahu k správne poriadku *lex specialis*, ktorý sa použije len subsidiárne. V danej veci zákon o azyle v § 52 ustanovuje, že v odôvodnení rozhodnutia o zrušení doplnkovej ochrany sa uvedie iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky. Krajský súd dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je vydané v súlade so zákonom.

5. K žalobnému bodu, v ktorom žalobca namietal, že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Žalovaný si vyžiadal informácie od Slovenskej informačnej služby a vyhodnotil žiadosť žalobcu. Zákon o azyle ustanovuje, že v odôvodnení rozhodnutia žalovaného o zrušení doplnkovej ochrany v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 a v zmysle ustanovenia § 13c ods. 2 písm. d) sa uvedie len skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky.

6. K žalobnému bodu, v ktorom žalobca namieta, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. V danej veci zákon vylučuje vykonávanie dôkazov pochádzajúcich od Slovenskej informačnej služby. Z uvedeného je preto vylúčená aj možnosť vyjadrenia sa k nim. Žalovaný podľa názoru krajského súdu splnil úlohy, ktoré žalovanému vyplývajú z legislatívy Slovenskej republiky, ktorá upravuje nakladanie s utajovanými skutočnosťami. Podľa ustanovenia § 13c ods. 2 písm. d) zákona o azyle ministerstvo ďalej neposkytne doplnkovú ochranu, ak je dôvodné podozrenie, že žiadateľ predstavuje nebezpečenstvo pre bezpečnosť Slovenskej republiky. Napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom o azyle.

7. V rámci konania sa krajský súd s predmetnou správou v režime utajenia so stupňom „tajné“ oboznámil. Informácia podaná Slovenskou informačnou službou má charakter informácie, ktorá bola nutná na posúdenie. Podľa základných zmlúv Európskej únie ochrana národnej bezpečnosti je vo výlučnej zodpovednosti členských štátov a členský štát je oprávnený neposkytnúť informácie, ktorých sprístupnenie odporuje podľa jeho názoru základným záujmom jeho bezpečnosti. Krajský súd mal za to, že v danom prípade postačí, ak žalovaný (správny orgán) uvedie v dôvodoch rozhodnutia iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, v takomto postupe nevzhladol žiadne pochybenie.

8. K návrhu právnej zástupkyne žalobcu na prerušenie konania do skončenia konania na Ústavnom súde vo veci preskúmania nesúlady niektorých ustanovení § 120 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje nesúlad týchto ustanovení s Ústavou SR a Dohovorom o základných ľudských práv, teda ide o ustanovenie, ktoré upravuje vzťah k správne poriadku a možnosť v taxatívne vymedzených rozhodnutiach, v odôvodnení uviesť iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, krajský súd uviedol, že vzhľadom na vykonané dokazovanie, nevzhladol dôvod na prerušenie konania vo veci nepredĺženia doplnkovej ochrany.

9. Pretože krajský súd nevyhodnotil ani jednu zo vznesených námietok ako dôvodnú, podanú žalobu zamietol.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

A)

10. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Sťažovateľ v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) Správny súdny poriadok uviedol sťažnostné body, v ktorých zdôvodnil, prečo považuje rozhodnutie krajského súdu za porušujúce jeho práva, a to z dôvodov, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, pričom dôvody kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej tiež ako „Správny súdny poriadok“) sú s opisom rozhodujúcich skutočností popísané v tejto kasačnej sťažnosti.

12. Sťažovateľ zdôraznil, že žije na Slovensku už od roku 2009. Doplnková ochrana mu bola opakovane predĺžovaná Ministerstvom vnútra, Mиграčným úradom. Dňa 29.06.2015 bol sťažovateľovi udelený trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Všetky tieto skutočnosti nasvedčujú tomu, že sťažovateľ žije na Slovensku dlhodobo, pracuje tu a nie je si vedomý žiadnych svojich protiprávných konaní, na základe ktorých by Mиграčný úrad mohol dospieť k záveru, že je nebezpečný pre Slovenskú republiku. Sťažovateľ žije na území Slovenskej republiky usporiadaným životom v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky.

13. SIS dospela však k opačným záverom, pričom ako krajský súd uviedol v odôvodnení rozsudku, tieto informácie sú utajené a nie sú z tohto dôvodu prístupné ani sťažovateľovi. Sťažovateľ poukazuje preto na Listinu základných práv a slobôd, Ústavu Slovenskej republiky a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré zakotvujú právo na spravodlivý proces ako jednu zo základných zásad súdneho konania.

14. V zmysle § 5 Správneho súdneho poriadku: „V konaní pred správnym súdom majú účastníci konania rovné postavenie. Účastníci konania sú povinní preukázať svoje tvrdenia a vykonať úkony v lehote určenej správnym súdom.“

15. Na základe uvedeného sťažovateľ trvá na tom, že v tomto konaní bol porušený základný princíp konania, a sice rovnosť účastníkov konania. Sťažovateľ nemal možnosť sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie vo veci samej. Sťažovateľ namietal v správnej žalobe postup správneho orgánu, ktorý považuje za nesprávny, nakoľko pri ňom dochádza k porušeniu ústavných práv, a to predovšetkým práv podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky.

16. Sťažovateľ v žalobe poukazoval na rozsudok Al-Nashif proti Bulharsku, zo dňa 20.06.2002, sťažnosť č. 50963/99, v ktorom EŠLP konštatoval, že „aj tam, kde je národná bezpečnosť v ohrození, koncept zákonnosti a vlády zákona v demokratickej spoločnosti vyžaduje, aby opatrenia ovplyvňujúce základné práva podliehali istej forme kontradiktórneho konania pred nezávislým orgánom oprávneným posúdiť dôvody rozhodnutia a príslušné dôkazy v prípade potreby s primeranými obmedzeniami na použitie utajovaných informácií. Jednotlivec musí byť schopný napadnúť tvrdenie exekutívy, že národná bezpečnosť je v ohrození. Zatiaľ čo posúdenie exekutívy, čo predstavuje hrozbu pre národnú bezpečnosť, bude prirodzene podstatne dôležité. Nezávislý orgán musí byť schopný reagovať v prípadoch, keď uplatnenie tohto konceptu nemá žiadny primeraný základ vo faktoch, alebo keď odhalí výklad „národnej bezpečnosti“, ktorý je nezákonný alebo v rozpore so zdravým rozumom a arbitrárny“ (bod 123 -124).

17. S poukazom na citované rozhodnutie namietal, že v tomto konaní bolo porušené právo na spravodlivý proces, a to rovno viackrát. Prvýkrát pochybil žalovaný pri rozhodovaní o predĺžení

doplnkovej ochrany a druhýkrát pochybil súd, ktorý vydal predmetný rozsudok, nakoľko s nijakým spôsobom nezaoberal nami uvádzanou judikatúrou.

18. Sťažovateľ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2S 42/2008, zo dňa 15.04.2009, ktorý uvádza: „súd je toho názoru, že hoci táto informácia použitá v konaní ako dôkaz podlieha utajeniu podľa príslušných právnych predpisov a preto nebolo možné celý jej obsah premietnuť do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, nie je možné výlučne na základe tejto jedinej informácie vydať negatívne rozhodnutie o žalobcovej žiadosti, bez toho, aby sa žalobca dozvedel aspoň to, akých skutočností sa týka predmetné podozrenie. Pokiaľ teda správne orgány vo svojich rozhodnutiach žiadne ani rámcové dôvody, pre ktoré je u žalobcu dôvodné podozrenie z ohrozenia bezpečnosti štátu a žalobca ako posudzovaná osoba vôbec nemusí vedieť, na čom je toto podozrenie založené, je treba takéto rozhodnutia považovať za priečiace sa princípom právneho štátu, porušujúce procesné práva účastníka správneho konania a nerešpektujúce zákonné náležitosti odôvodnenia správneho rozhodnutia“.

19. Citovaný rozsudok je rešpektovaný aj nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, PL. ÚS 15/03 -39, zo dňa 11.02.2011. Ústavný súd Slovenskej republiky niekoľkokrát konštatoval, že súčasťou základného práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

20. Sťažovateľ považuje argumentáciu krajského súdu k odôvodneniu neprerušenia konania za nedostatočnú, nakoľko v danom prípade sa analogicky jedná o totožnú právnu vec ako upravuje zákon o azyľe v ustanovení § 52, v ktorom sa presne upravuje možnosť Ministerstva vnútra SR uviesť v taxatívne vymedzených prípadoch, že sa jedná o bezpečnostný záujem. Na základe toho má sťažovateľ za to, že bol daný dôvod na prerušenie konania.

21. Sťažovateľ navrhol kasačnému súdu, aby vydal uznesenie, ktorým prizná kasačnej sťažnosti odkladný účinok, nakoľko v danom prípade by žalobcovi hrozila závažná ujma.

22. Sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd zmenil rozsudok krajského a to tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

B)

23. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa nestotožnil s námietkami sťažovateľa uvedenými v kasačnej sťažnosti. Kasačnému súdu navrhol, aby kasačnú sťažnosť zamietol. Sťažovateľ v priebehu konania o predĺženie doplnkovej ochrany, ani právny zástupca v správnej žalobe a kasačnej sťažnosti, nepreukázali také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali zmenu napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom na to, že v jeho prípade išlo o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, bolo vydané vyššie uvedené rozhodnutie migračného úradu. Krajský súd, ktorý preskúmal rozhodnutie migračného úradu, konštatoval, že žaloba nie je dôvodná a žalobu podľa § 190 Správneho súdneho poriadku zamietol. Podľa názoru žalovaného nedošlo k porušeniu ústavných práv žalobcu.

24. Žalovaný nesúhlasí ani s priznaním odkladného účinku pre kasačnú sťažnosť, nakoľko právoplatnosťou rozsudku krajského súdu a tým aj vykonateľnosťou rozhodnutia o nepredĺžení doplnkovej ochrany nemá spôsobilosť privodiť žalobcovi závažnú ujmu, keďže rozhodovanie o administratívnom vyhostení žalobcu do krajiny pôvodu nespadá do vecnej príslušnosti migračného úradu, ako prvostupňového správneho orgánu, rozhodujúceho len vo veci azyľu a doplnkovej ochrany, ale je v kompetencii cudzineckej polície podľa zákona o pobyte cudzincov.

IV.

Východiská a dôvody pre rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o prerušení konania

25. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 Správny súdny poriadok) počas konania o kasačnej sťažnosti sťažovateľa (žalobcu) proti rozsudku krajského

súdu zistil skutočnosti, ktoré u neho vyvolávajú pochybnosti o ústavnosti, ale aj rozpore ustanovenia § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré boli v prejednávanej veci aplikované správnym orgánom s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s Chartou základných práv EÚ.

26. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že ustanovenie § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov môžu byť v rozpore s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 v spojení s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, s čl. 6 ods. 1, s čl. 13 v spojení s čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

27. Dňa 1. januára 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 643/2007 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon vo svojom bode 49 doplnil ustanovenie § 52 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o azyle) o nový druhý odsek 2. V zmysle nového ustanovenia § 52 ods. 2: „V odôvodnení rozhodnutia ministerstva o neudelení azylu podľa § 13 ods. 5 písm. a), neposkytnutí doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 2 písm. d), odňatí azylu podľa § 15 ods. 3 písm. a), zrušení doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. b) z dôvodu podľa § 13c ods. 2 písm. d), nepredĺžení doplnkovej ochrany podľa § 20 ods. 3 z dôvodu podľa § 13c ods. 2 písm. d) a zrušení poskytovania dočasného útočiska podľa § 33 písm. c) sa uvedie iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky.“

28. Predkladateľ v dôvodovej správe k návrhu zákona k tomuto ustanoveniu rovnako iba stručne uviedol: „Podľa tohto ustanovenia sa umožní ministerstvu odôvodňovať rozhodnutia vydané v konaní o azyle iba skutočnosťou, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky v prípadoch, ak účastník konania je nebezpečný pre bezpečnosť Slovenskej republiky. Prístup k utajovaným skutočnostiam bude mať len súd.“

Z dôvodových správ je možné vyvodiť, že zákonodarca prijal uvedenú právnu úpravu z dôvodu zabezpečenia ochrany utajovaných skutočností, bez podrobnejšieho odôvodnenia.

K rozporu ustanovenia § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 a 2, s čl. 47 ods. 3, s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, s čl. 6, s čl. 13 v spojení s čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

29. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo. Súčasťou právneho štátu je rešpektovanie viacerých hodnôt, medzi ktoré okrem iných patrí právna istota, zákaz diskriminácie, princíp proporcionality, predvídateľnosť konania orgánov verejnej moci a ďalšie.

30. Základné práva sú podľa čl. 12 ods. 1 ústavy neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

31. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy sa základné práva a slobody zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

32. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky, v zmysle ods. 2, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej

správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

33. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sú si všetci účastníci v konaní podľa odseku 2 rovní (v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy).

34. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

35. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí publikované pod č. 209/1992 Zb.) „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti“.

36. Podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

37. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných (ods. 2).

38. Podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie každý, koho práva a slobody garantované právom Únie sú porušené, má právo na efektívny opravný prostriedok pred súdom v súlade s podmienkami ustanovenými v tomto článku. Každý má právo na spravodlivé a verejné pojednávanie v primeranom čase pred nezávislým a nestranným súdom, ktorý bol predtým ustanovený zákonom. Každý má možnosť získať poradenstvo, obhajobu a zastúpenie. Právna pomoc bude poskytnutá osobám, ktoré nemajú dostatok zdrojov, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

39. Ústavný súd SR konštatoval: „V čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sú zakotvené ústavné princípy a demokratické hodnoty, ktoré vytvárajú vo svojom súhrne a vzájomnej previazanosti koncept materiálneho právneho štátu.“ (PL ÚS 17/08)

40. Ústavný súd SR tiež konštatoval na adresu všetkých štátnych orgánov: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasťou také princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu, čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy), sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorým boli priznané“ (PL ÚS 10/98) a osobitne na adresu zákonodarcu, že tento „...pri každom obmedzení základných práv a slobôd musí ...brať na zreteľ ústavné príkazy a limity vyplývajúce z iných ústavných noriem a tiež (a najmä) z ústavných princíпов vrátane princípu právnej istoty a princípu proporcionality“ (PL ÚS 67/07).

41. Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy je všeobecným pravidlom o rovnosti, ktoré predstavuje všeobecnú konkretizáciu prvej vety čl. 12 ods. 1 ústavy, pretože prostredníctvom, neho sa prirodzeno-právne poňatie rovnosti posúva do roviny právnej. Toto ustanovenie ústavy zabezpečuje generálnu ochranu pred diskrimináciou a vo svojej podstate vyjadruje rovnosť všetkých ľudí pred zákonom. Článok 12 ods. 1 prvú vetu ústavy nemožno interpretovať a uplatniť izolovane, t. j. minimálne bez spojenia s čl. 12 ods. 2 ústavy, ktoré je jeho všeobecným pozitívno-právnym vyjadrením formulujúcim vo vzťahu ku všetkým orgánom verejnej moci konkrétny právne relevantný zákaz (zákaz diskriminácie - čl. 12 ods. 2 druhá veta ústavy (PL ÚS 16/08).

42. V súlade s ústavným textom a stanoviskami Ústavného súdu SR konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospel k presvedčeniu, že v právnom štáte je nevyhnutné, aby zákonodarca osobitne pri tvorbe právnych noriem, ktoré vykonávajú ustanovenia ústavy (čl. 51 ods. 1 ústavy) nielen dôsledne dbali na ich súlad s ústavným textom a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky, ale aby aj vytváral podmienky preto, aby sa tieto právne normy uplatňovali rovnako na každého a tiež aj preto, aby sa uplatňovali a interpretovali v súlade s príkazmi a limitmi, ako ich obsahuje Ústava Slovenskej republiky.

43. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

44. Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

45. Cudzincom sa na území Slovenskej republiky zaručujú všetky práva uvedené v čl. 46 až 50. Ústavy Slovenskej republiky, pretože oprávnený subjekt sa v týchto článkoch označuje slovom „každý“ (čl. 52 ods. 2 ústavy).

46. Senát Najvyššieho súdu počas konania o kasačnej sťažnosti sťažovateľa (žalobcu) proti rozsudku krajského súdu zistil skutočnosti, ktoré u neho vyvolávajú pochybnosti o ústavnosti a rozpornosti ustanovenia § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré boli v prejednávanej veci aplikované správnym orgánom a to s Dohovorom a s Chartou základných práv EÚ.

47. Napadnuté ustanovenie § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov podľa názoru senátu najvyššieho súdu popierajú princíp rovnosti účastníkov súdneho konania, ktorý je nevyhnutnou súčasťou každého právneho štátu (ako sa k nemu hlási aj ústava vo svojom čl. 1 ods. 1) a ktorý je podporovaný aj zákazom diskriminácie obsiahnutom v čl. 12 ústavy (a ktorého súčasťou je aj princíp rovnosti pred zákonom), v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy.

48. Napadnuté ustanovenie § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odopierajú tiež procesné práva garantované v čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, v čl. 6 ods. 1 a čl. 13 spojení s čl. 8 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

49. Ústavne garantovaná rovnosť pred zákonom a rovnosť účastníkov súdneho konania pritom zabezpečuje rovnaké postavenie všetkých procesných strán (účastníkov súdneho konania) tak pri aplikácii hmotných, ako aj procesných predpisov.

K bezvýhradnému zabezpečeniu rovného postavenia účastníkov súdneho konania zaväzuje okrem

ústavy (napr. PL ÚS 49/01, PL ÚS 15/03, PL ÚS 9/96), aj čl. 6 ods. I Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (rozhodovacia činnosť ESĽP citovaná nižšie), ktorý uvedenú spája s požiadavkou po „rovnosti zbraní“ v súdnom konaní.

Obsahom rovného postavenia účastníkov konania je ich právo dostať pred súdom možnosť obhajovať svoju záležitosť za podmienok, ktoré ich podstatne nezvýhodňujú voči druhej zúčastnenej strane.

50. Princíp rovnosti rozširuje Ústava Slovenskej republiky aj na konania pred inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy. Táto rovnosť je ústavne zabezpečená od začiatku konania po ich právoplatné skončenie.

51. Podstatu ústavnoprávneho princípu rovnosti účastníkov v konaní pred orgánom súdnej alebo inej právnej ochrany Ústavný súd SR definoval ako situáciu, pri ktorej: „všetci účastníci občianskeho súdneho konania vrátane konania pred správnym súdnictvom majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný“ (PL ÚS 15/03).

52. Princíp rovnosti účastníkov pred súdom (ako princíp ústavný) sa teda musí vzťahovať aj na správne súdnictvo, t. j. na konania, ktoré sú upravené v zákone č. 162/2015 Z.z. (Správny súdny poriadok).

53. Senát najvyššieho súdu považuje za dôležité konštatovať, že na konanie podľa zákona o azyle sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

54. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku; „Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu“ a podľa § 33 ods. 2 toho istého zákona; „Správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie“.

55. Napadnuté ustanovenie § 52 ods. 2 zákona o azyle je preto podľa názoru senátu najvyššieho súdu nielen v rozpore s vyššie uvedenou ústavnou požiadavkou rovnosti účastníkov, (čl. 47 ods. 3 ústavy) ale tiež aj s ich právom na spravodlivé konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, s čl. 6 ods. 1, s čl. 13 v spojení s čl. 8 ods. 1 Dohovoru, nakoľko v odôvodnení rozhodnutia ministerstva o neudelení azylu podľa § 13 ods. 5 písm. a), neposkytnutí doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 2 písm. d), odňatí azylu podľa § 15 ods. 3 písm. a), zrušení doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. b) z dôvodu podľa § 13c ods. 2 písm. d), nepredĺžení doplnkovej ochrany podľa § 20 ods. 3 z dôvodu podľa § 13c ods. 2 písm. d) a zrušení poskytovania dočasného útočiska podľa § 33 písm. c) sa uvedie iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky.

56. Zásada rovnosti účastníkov konaní, ktoré predchádzalo uvedenému rozsudku, je podľa senátu najvyššieho súdu narušená tým, že správny orgán má k dispozícii dôkazy (utajované skutočnosti), ktorými cudzinec nedisponuje a nemá ani žiadnu možnosť sa s týmito dôkazmi oboznámiť. Tieto dôkazy nie sú súčasťou spisu a ani správny orgán utajovanú skutočnosť cudzincovi v žiadnom rozsahu a v žiadnej forme nesprístupňuje.

57. Rovnaké možno konštatovať aj v konaní, v ktorom súd preskúmava zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, vydaného podľa § 52 ods. 2 zákona o azyle. Súď totiž účastníkovi konania nesprístupňuje v žiadnom rozsahu a v žiadnej forme dôvody rozhodnutia (utajovanú skutočnosť).

58. Nesprístupenie dôvodov na základe ktorých orgán verejnej správy rozhodol podľa názoru senátu najvyššieho súdu odníma účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom. V prípade administratívneho konania a rovnako aj preskúmavajúceho konania pred súdom uvedené vytvára pre tohto účastníka podstatne nevýhodnejšie podmienky na preukázanie svojich tvrdení, než akými disponuje druhý účastník konania (orgán verejnej správy).

59. Podľa senátu najvyššieho súdu tu ide nielen o porušenie práva vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ale ide aj o porušenie princípu kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie.

60. Na tomto mieste považuje senát najvyššieho súdu za dôležité zdôrazniť, že už v konaní pred správnym orgánom má byť účastníkovi konania (cudzincovi) daná možnosť účinne sa brániť (§ 33 ods. 2 Správneho poriadku), ak napr. má dôkazy, ktoré môžu vyvrátiť skutočností, ktoré tvoria podklad rozhodnutia alebo ak z iného dôvodu nesúhlasí s podkladom rozhodnutia (utajovanou skutočnosťou).

61. K aplikácii čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd SR uviedol: „Podstatou základného práva na inú právnu ochranu (napr. orgánom štátnej správy) je umožniť každému reálny prístup k takému orgánu a tomu zodpovedajúca povinnosť o veci konať tak, aby nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princíпов upravených v druhej hlave siedmom oddiele ústavy (I. ÚS 84/97) a tiež, konštatoval, že „...právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom nemôže byť obmedzené ani zákonom. Znenie ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy to neumožňuje. Z uvedeného vyplýva, že uvedené ustanovenie ústavy neposkytuje zákonodarcovi priestor k obmedzeniu v ňom obsiahnutých práv a ani čl. 51 ústavy nevyníma čl. 48 z priamej pôsobnosti, t.j. realizovateľnosti priamo ex constitutione“ (PL ÚS 14/98).

62. Napadnuté ustanovenie zákona o azyle podľa názoru senátu najvyššieho súdu odnímajú dotknutému cudzincovi možnosť uplatniť svoje základné právo na prístup ku všetkým vykonávaným dôkazom, ako ich garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

63. V súvislosti s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Ústavný súd SR tiež opakovane konštatoval, že: „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie (obsiahnutého v základnom práve na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 260/06, III. ÚS 153/07). Podľa názoru Ústavného súdu SR obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako sú požiadavky rešpektovania zásad kontradiktórnosti alebo rovnosť zbraní, či právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokovanej veci. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. (III. ÚS 305/08)

64. Nakoľko napadnuté ustanovenie § 52 ods. 2 zákona o azyle zaväzujú dotknuté orgány verejnej správy vydávať rozhodnutia, ktorých odôvodnenia obsahujú iba konštatovanie, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, tieto ustanovenia nemôžu vyhovovať ani štandardu spravodlivého konania, ktorý v sebe obsahuje ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

65. V súvislosti s obsahom článku 1 ods. 1 ústavy v spojení s jej článkom 46 ods. 1 (princíp

proporcionality) Ústavný súd SR konštatoval, že: „Zákonodarca musí aj pri zmene chráneného právneho postavenia - aby zásah bol ústavnoprávne prípustný - vychádzať z princípu proporcionality, ktorý je vlastný právnemu štátu. Tento princíp predovšetkým znamená primeraný vzťah medzi cieľom (účelom) sledovaným štátom a použitými prostriedkami.“ (PL ÚS 3/00) a v súvislosti s utajovanými skutočnosťami tiež, že: „Zákonodarca preto musí hľadať takú právnu úpravu, ktorá dosiahne správnu proporciu medzi ústavnými hodnotami, a to základnými právami a slobodami fyzických osôb a efektívnym dosahovaním účelu špecifického zákona, akým je nesporne zákon o ochrane utajovaných skutočností, ktorý „reprezentuje verejný záujem“ (PL ÚS 15/03).

66. Správne uplatnenie princípu proporcionality teda vyžaduje hľadanie a nachádzanie spravodlivej rovnováhy medzi závažnosťou obmedzenia základného práva a hodnotou cieľa, ktorý štát sleduje obmedzením tohto práva. „Rovnováha verejného a súkromného záujmu je dôležitým kritériom pre určovanie primeranosti obmedzenia každého základného práva alebo slobody“ (PL ÚS 7/96).

67. Judikatúra EŠLP v otázkach súvisiacich s ochranou národnej bezpečnosti spojených s odňatím možnosti pre fyzickú osobu získať určité informácie od štátu (orgánu výkonnej moci) za účelom jej obrany proti vzneseným obvineniam, pritom tiež poukazuje na porušenie práv zaručených Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napr. Chahal proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 15. novembra 1996, sťažnosť č. 22414/93, Al-Nashif proti Bulharsku zo dňa 20. júna 2002, sťažnosť č. 50963/99, Lupsa proti Rumunsku zo dňa 8. júna 2006, sťažnosť č. 10337/04 alebo Nolan a K. proti Rusku zo dňa 12. februára 2009, sťažnosť č. 2512/04).

68. V prípade Al-Nashif proti Bulharsku EŠLP priamo konštatoval: „Aj tam, kde je národná bezpečnosť v ohrození, koncept zákonnosti a vlády zákona v demokratickej spoločnosti vyžaduje, aby opatrenia ovplyvňujúce základné práva podliehali istej forme kontradiktórneho konania pred nezávislým orgánom oprávneným posúdiť dôvody rozhodnutia a príslušné dôkazy, v prípade potreby s primeranými procesnými obmedzeniami na použitie utajovaných informácií. Jednotlivec musí byť schopný napadnúť tvrdenie exekutívy, že národná bezpečnosť je v ohrození. Zatiaľ čo posúdenie exekutívy, čo predstavuje hrozbu pre národnú bezpečnosť, bude prirodzene podstatne dôležité, nezávislý orgán musí byť schopný reagovať v prípadoch, keď uplatnenie tohto konceptu nemá žiadny primeraný základ vo faktoch alebo keď odhalí výklad „národnej bezpečnosti“, ktorý je nezákonný alebo v rozpore so zdravým rozumom a arbitrárny“.

69. V prípade Nolan a K. proti Rusku EŠLP tiež konštatoval: „Súd ďalej opakuje, že aj keď sa jedná o národnú bezpečnosť, princípy zákonnosti a právneho štátu v demokratickej spoločnosti vyžadujú, aby opatrenia, ktoré majú dopad na základné ľudské práva podliehali určitej forme konania pred nezávislým orgánom príslušným na preskúmanie dôvodov rozhodnutia a relevantných dôkazov v prípade potreby s príslušnými procesnými obmedzeniami a použitie utajovanej informácie. Jednotlivec musí byť schopný napadnúť tvrdenie výkonnej moci, že národná bezpečnosť je „v stávke“ (je ohrozená).“

70. V prípade napadnutého ustanovenia zákona o azyle podľa názoru senátu najvyššieho súdu zákonodarca nerešpektoval ani právne názory, ktoré vyslovil Ústavný súd SR v minulosti, v súvislosti so záujmom na ochrane utajovaných skutočností a právami preverovanej osoby získať základné informácie o tom, prečo sa previerka v jej prípade skončila bez vyjadrenia podľa § 26 ods. 3 zákona o ochrane utajovaných skutočností.

71. V tejto súvislosti totiž Ústavný súd SR konštatoval, že: „Obmedzenie tejto preskúmateľnosti však nespôsobí, aby sa preverovaná osoba nedozvedela aspoň základné informácie o tom, prečo sa previerka skončila bez vyjadrenia podľa § 26 ods. 3 zákona o ochrane utajovaných skutočností alebo bola ukončená platnosť vyjadrenia pred uplynutím doby platnosti podľa § 27 ods. 1 citovaného zákona a tiež, že: „...s ohľadom na to, že preverovaná osoba sa nedozvie aspoň základné informácie o tom, prečo sa previerka skončila bez vyjadrenia podľa § 26 ods. 3 zákona, takýto súdny prieskum nemôže byť z hľadiska ochrany práv a právom chránených záujmov takejto osoby efektívny, nemôže byť dostatočnou zárukou proti svojvôli ani nemôže reálne naplňovať základné právo dotknutej osoby na súdnu ochranu.“

Napadnuté ustanovenia z týchto dôvodov obmedzujú prístup preverovanej osoby k súdnej ochrane takým spôsobom a v takej miere, že sa pri tom zasahuje do samej podstaty jej práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy“ (PL Ú S 15/03).

72. Judikatúra ESĽP sa pritom tiež zmieňuje aj o spôsoboch, prostredníctvom ktorých možno zabezpečiť právo na spravodlivé správne/súdne konanie aj v tých konaniach, ktoré sa týkajú národnej bezpečnosti štátu a s tým spojenou potrebou ochrany utajovaných skutočností, t.j. aby sa účastník konania do určitej miery dozvedel aspoň rámcové dôvody, pre ktoré je považovaný za hrozbu pre národnú bezpečnosť.

73. Prostriedkom k tomu je napr. inštitút špecializovaného advokáta s bezpečnostnou previerkou (napr. rozsudok ESĽP vo veci A. a ostatní proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 19. februára 2009, sťažnosť č. 3455/05 a tiež aj Chahal proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 15. novembra 1996, sťažnosť č. 22414/93). Ďalšie riešenie ponúka napr. aj Česká republika v § 38 ods. 6 zákona č. 500/2005 Sb.

74. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zákonodarca v napadnutom zákonnom ustanovení nevyužil žiadne zo spomínaných riešení a nijakým spôsobom nevyvážil záujem štátu na ochrane utajovaných skutočností/bezpečnosti a záujem na ochrane základných práv štátnych príslušníkov tretích krajín.

75. Stret týchto záujmov (základného práva na spravodlivé správne a súdne konanie a záujem štátu na ochrane utajovaných skutočností/bezpečnosti) podľa senátu najvyššieho súdu riešia napadnuté ustanovenia bezvýhradným uprednostnením záujmu štátu na ochrane utajovaných skutočností a popretím základných práv účastníka konania.

76. V prípade napadnutého ustanovenia § 52 ods. 2 zákona o azyle preto podľa názoru senátu najvyššieho súdu prostriedok, ktorý použil zákonodarca na dosiahnutie sledovaného účelu, ktorým je zrejme ochrana utajovaných skutočností/bezpečnosti Slovenskej republiky, preto rozhodne nemožno označiť za „vhodný, potrebný alebo nevyhnutný“, nakoľko tento popiera základné právo na spravodlivé konanie (obsiahnuté v základnom práve na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 v spojení s čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo svojej samotnej podstate.

77. Na tomto mieste považuje senát najvyššieho súdu za potrebné zdôrazniť, že základnými zásadami spravodlivého konania sú podľa ESĽP zásada kontradiktórnosti konania, právo dotknutej osoby poznať dôvody rozhodnutia (poznať presné a skutočné dôvody) proti nej a právo na prístup ku všetkým dôkazom, ktoré boli proti nej použité tak, aby s plnou znalosťou veci mohla posúdiť, či je pre ňu užitočné obrátiť sa so svojim návrhom na súd. Podľa judikatúry ESĽP každá osoba musí mať prístup k účinnému opravnému prostriedku, možnosť obhajoby nesmie byť len formálna.

78. V súvislosti s konaniami, ktoré štát vedie s cudzincami sa ESĽP zaoberal právom na spravodlivý súdny proces a účinným opravným prostriedkom najmä v prípadoch súvisiacich s vyhostením, resp. s odopretím vstupu cudzincom.

79. Vo veci Liu proti Rusku, rozsudok z 26. júla 2011, sťažnosť č. 29157/09 ESĽP skúmal nielen procesne záruky poskytované čl. 6 a čl. 13 Dohovoru a čl. 1 protokolu č. 7, ale aj prepojenie so zárukami poskytovanými čl. 8 Dohovoru pravo na ochranu rodinného a súkromného života a so zárukami poskytovanými čl. 5 Dohovoru (pravo na slobodu a bezpečnosť (A a i. proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 19. februára 2009, sťažnosť č. 3455/05).

80. V rozsudku Al Nashif proti Bulharsku, C. G. a ostatní proti Bulharsku rozsudok z 24.7.2008, sťažnosť č. 1365/07 ESĽP uznal, že v niektorých prípadoch môžu existovať dôvody národnej bezpečnosti, ktoré môžu viesť k určitým procesným obmedzeniam vo vzťahu k neprístupnosti dôkazov, ale tieto obmedzenia nemôžu zasiahnuť do práva dotknutej osoby na účinný opravný prostriedok, ktoré nesmie byť len formálne.

K rozporu ustanovenia § 52 ods.2 zákona o azyle s čl. 13 v spojení s čl. 8 ods. 1 Dohovoru

81. Hoci jazykový výklad čl. 13 Dohovoru vedie k záveru, že právo na účinný prostriedok nápravy má mať iba ten, koho práva boli porušené, EŠLP taký výklad odmietol, pretože až v konaní o takomto prostriedku sa môže zistiť, či k porušeniu skutočnej došlo alebo nie. Právo na účinný prostriedok nápravy teda musí mať aj osoba, ktorá sa ešte len iba domnieva, že jej práva zaručené Dohovorom boli porušené (Klass a ďalší proti Nemecku, rozsudok pléna, 6. 9.1978, sťažnosť č. 5029/71). V danom prípade navrhovateľ namietal nedostatok účinného opravného prostriedku v spojení s namietaným porušením jeho práva na rodinný život podľa čl. 8 Dohovoru.

82. EŠLP stanovil určitú obmedzujúcu podmienku aplikovateľnosti čl. 13 Dohovoru a to konkrétne v tom smere, že tvrdenia sťažovateľa o porušení práv a slobôd zaručených Dohovorom musia byť aspoň hájiteľné (Silver a ďalší § 113].

Absencia hájiteľnej námietky vedie k tomu, že je sťažnosť na porušenie vyhlásená za neprijateľnú pre nezlučiteľnosť ratione materiae s ustanoveniami Dohovoru (napr. Boychev proti Bulharsku, rozsudok z 27.01.2011, sťažnosť č. 77185/01) alebo pre zjavnú neopodstatnenosť (napr. Welke a Bialek proti Poľsku, rozsudok z 01.03.2011, sťažnosť č. 15924/04).

83. V niektorých prípadoch môže byť v rozpore s Dohovorom už samotný zákon či iný právny predpis a nie až jeho aplikácia súdnymi alebo správnymi orgánmi (Cambell a Fell proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 28.6.1984, sťažnosť č. 7819/77 a 7878/77).

84. Minimálnym štandardom, ktorý zaručuje právo na účinný opravný prostriedok podľa EŠLP je prístup nezávislého orgánu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku, k utajovaným materiálom. Tento orgán musí mať zároveň právo odmietnuť tvrdenie o tom, že hľadisko národnej bezpečnosti vyžaduje nesprístupnenie dôkazov, resp. že vôbec existuje v konkrétnom prípade ohrozenie národnej bezpečnosti. Zároveň musí byť zaručené dodržanie minimálnej úrovne zásady kontradiktórnosti konania, ktorá zaručuje, že na strane dotknutej osoby musí existovať účinný nástroj, prostredníctvom ktorého môže dotknutá osoba prezentovať svoj prípad (Nolan a K. proti Rusku, rozsudok z 12. 2. 2009, sťažnosť č. 2512/04). EŠLP uvádza: „Aj keď sa jedná o národnú bezpečnosť, princípy zákonnosti a právneho štátu v demokratickej spoločnosti vyžadujú, aby opatrenia, ktoré majú dopad na základné ľudské práva podliehali určitej forme konania pred nezávislým orgánom príslušným na preskúmanie dôvodov rozhodnutia a relevantných dôkazov v prípade potreby s príslušnými procesnými obmedzeniami na použitie utajovanej informácie. Jednotlivec musí byť schopný napadnúť tvrdenie výkonnej moci, že národná bezpečnosť je „v stávke“. Zatiaľ čo posúdenie výkonnou mocou toho, čo predstavuje hrozbu pre verejnú bezpečnosť bude prirodzene mať dostatočnú váhu, musí nezávislý orgán byť schopný konať v prípadoch, kedy takéto rozhodnutie nemá odôvodnený základ vo faktoch alebo odhaľuje výklad pojmu „národná bezpečnosť“, ktorý je nezákonný alebo v rozpore so zdravým rozumom (common sense) a svojvoľný.

85. Vo veci C.G a ostatní proti Bulharsku, alebo Kaushal a i. proti Bulharsku za „obzvlášť prekvapivé“ považoval EŠLP prípady, kde rozhodnutie o vyhostení neobsahovalo žiadne skutkové dôvody, na základe ktorých bolo vydané, ale obmedzilo sa len na citáciu právnych noriem a stanovisko, že dotknutá osoba predstavuje „vážnu hrozbu pre bezpečnosť štátu“, pričom tento záver bol založený na nešpecifikovaných informáciách, ktoré boli obsiahnuté v utajenom vnútroštátnom dokumente. Právo na účinný opravný prostriedok a zásada kontradiktórnosti môže byť podľa EŠLP dodržaná napríklad prostredníctvom zástupcu na strane dotknutej osoby, ktorý bude mať oprávnenie oboznámiť sa s utajovanými materiálmi.

86. Vo vzťahu k zásahu do rodinného života z dôvodov národnej bezpečnosti musia členské štáty

zabezpečiť, aby tento zásah bol primeraný sledovanému legitímnemu cieľu, a aby existovala naliehavá spoločenská potreba („pressing social need“) národnej bezpečnosti odôvodňujúca zásah do rodinného života (C.G a ostatní proti Bulharsku, bod 46 rozsudku, alebo Kaushal a i. proti Bulharsku).

87. Vo vzťahu k tomu, ktoré činy, resp. konanie alebo správanie sťažovateľov môže predstavovať ohrozenie národnej bezpečnosti, ESLP skonštatoval, že určenie toho, čo ohrozuje národnú bezpečnosť prináleží v prvom rade orgánom štátu. To zároveň neznamená, že vymedzenie ohrozenia národnej bezpečnosti môže ísť nad rámec jeho prirodzeného významu („beyond its natural meaning“), inými slovami, štát nemôže pod ohrozenie národnej bezpečnosti podradiť akékoľvek konanie alebo správanie osoby, ktoré sa mu nepozdáva (C.G a ostatní proti Bulharsku).

88. V už spomenutom rozsudku Chahal proti Spojenému kráľovstvu ESLP rozhodoval o použití utajovaných skutočností aj v súvislosti so zárukami, ktoré poskytuje čl. 5 (4) Dohovoru a to v prípadoch, kedy podozrenie z účasti na terorizme založilo dôvod na pozbavenie dotknutých osôb ich osobnej slobody. V prípade Chahal ESLP uviedol, že aj keď je pozbavenie osobnej slobody založené na tvrdení, že ide o národnú bezpečnosť a terorizmus, vnútroštátne orgány sa nemôžu vyhnúť súdnemu prieskumu zákonnosti a dôvodnosti ich rozhodnutia. Zároveň ESLP opakovane judikoval, že aj v prípadoch, keď je národná bezpečnosť „v stávke“ (when national security is „at stake“), štát musí zabezpečiť, aby dotknutá osoba mala prístup k účinnému opravnému prostriedku a spravodlivému súdnemu konaniu. To podľa ESLP v sebe zahŕňa aj zachovanie určitej miery kontradiktórnosti konania aj v prípade, ak časť alebo všetky dôkazy podliehajú utajeniu.

K rozporu ustanovenia § 52 ods. 2 zákona o azyle s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie

89. Charta základných práv Európskej únie (ďalej len Charta) je súčasťou primárneho (ústavného) práva Európskej únie. Z toho plynú významné dôsledky pri jej výklade a používaní v konaní pred vnútroštátnymi súdmi, predovšetkým v konaní pred Ústavným súdom SR.

90. Senát najvyššieho súdu má za to, že Charta ako právny základ v konaní o súlade právnych predpisov sa môže uplatniť ako samostatný dôvod prieskumu alebo v spojení s ústavou, dohovorom alebo inými medzinárodnými zmluvami. Tento záver senátu vyplýva z čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy. Postavenie Charty v konaní o súlade právnych predpisov určuje nielen to, že ide o súčasť medzinárodnej zmluvy (čl. 7 ods. 5 ústavy), ale aj to, že Charta je súčasť primárneho práva Únie (čl. 6 ods. 1 ZEU); nemožno ju preto stotožňovať s takou medzinárodnou zmluvou ako je dohovor alebo ostatnými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

91. Osobitne významné je podľa názoru senátu najvyššieho súdu v danom prípade preskúmať aplikovateľnosť Charty v konaní o súlade právnych predpisov so zreteľom na čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého Charta zaväzuje členský štát len vtedy, ak vykonáva právo Únie. Túto otázku je potrebné podľa názoru senátu najvyššieho súdu vyriešiť v predbežnom prerokovaní návrhu podľa § 25 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde. Ide totiž o otázku právomoci, ktorá musí byť vyriešená pred konaním o veci samej.

92. Ak sa v konaní o súlade právnych predpisov dôjde k záveru o tom, že napadnutý všeobecne záväzný právny predpis (jeho časť alebo jednotlivé ustanovenie) nie je v súlade s Chartou, potom prirodzeným dôsledkom takého záveru je to, že tento právny predpis nie je v súlade s ústavou, prípadne s Dohovorom.

93. Napokon senát najvyššieho súdu zastáva názor, že ak je napadnutý právny predpis v súlade s ústavou a Dohovorom, neznamená to ešte bez ďalšieho aj jeho súlade s Chartou. A to bol dôvod, prečo senát najvyššieho súdu považoval za potrebné, aby ústavný súd tento súlad osobitne preskúmal a to aj v kontexte rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie, na ktoré senát najvyššieho súdu v ďalšom upriamuje pozornosť.

94. Na tomto mieste považuje senát najvyššieho súdu za dôležité poukázať na to, že základné právo na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý súdny proces je súčasťou práva Európskej únie a je zaručené v čl. 47 Charty. Východiská pre uvažovanie senátu najvyššieho súdu v prejednávanej veci, v ktorých senát vidí rozpor ustanovenia § 52 ods. 2 zákona o azyle s čl. 47 Charty obsahuje rozhodnutie Veľkej komory SD EÚ o predbežnej otázke v prípade ZZ proti Secretary of State for the Home Department, (rozsudok z 4. júna 2013, ZZ/ Secretary of State for the Home Department, C-300/11, EU:C:2013:363).

95. Súdny dvor v tomto prípade rozhodoval o prejudiciálnej otázke podanej Court of Appeal (England and Wales) (Civil Division)(Spojené kráľovstvo), o výklad čl. 30 ods. 2 smernice 2004/38 v spojení (najmä) s článkom 47 Charty. Sporný prípad sa týka občana členského štátu EÚ, ktorému Spojené kráľovstvo zamietlo vstup na svoje územie z dôvodov verejnej bezpečnosti. V následnom súdnom konaní o preskúmanie dotknutého rozhodnutia bola časť dôkazov, na ktorých bolo založené rozhodnutie, utajená a v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom bola táto časť sprístupnená len špeciálnym advokátom dotknutej osoby.

96. Podľa čl. 30 ods. 2 smernice 2004/38, dotknuté osoby musia byť plne informované o dôvodoch verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia, na základe ktorých boli voči nim prijaté rozhodnutia o odopretí vstupu, ak to nie je v rozpore so záujmami národnej bezpečnosti.

97. Požiadavkou zo strany vnútroštátneho súdu bola teda otázka, či sa v danom kontexte má zásada účinnej súdnej ochrany interpretovať tak, že vnútroštátny súdny orgán, ktorý skúma odvolanie proti rozhodnutiu o zákaze vstupu občana EÚ, je povinný dohliadať na to, aby bola dotknutá osoba informovaná o podstate dôvodov svedčiacich proti nej bez ohľadu na to, že podľa vnútroštátnych orgánov aj príslušných súdov by bolo sprístupnenie podstaty dôvodov v rozpore so záujmami štátnej bezpečnosti.

98. Súdny dvor vo svojej odpovedi zdôraznil ustálenú judikatúru týkajúcu sa práva na účinnú súdnu ochranu a zásadu kontradiktórnosti konania, vrátane práva dotknutej osoby na prístup ku všetkým dôkazom, na ktorých je založené rozhodnutie (opatrenie) prijaté proti nej.

99. Súdny dvor nespochybnil, že je zodpovednosťou členských štátov, aby zaručili svoju vnútornú a vonkajšiu bezpečnosť. Zároveň uznal, že v niektorých prípadoch môžu existovať dôvody založené na národnej bezpečnosti, ktoré odôvodňujú, že určitá časť dôkazov nebude sprístupnená. Tieto prípady by mali predstavovať výnimku a Súdny dvor jednoznačne zotrval na požiadavke účinného súdneho prieskumu dotknutého rozhodnutia vrátane prieskumu materiálov, ktoré podliehajú utajeniu. Podľa Súdného dvora súd musí mať oprávnenie preveriť, či dôvody národnej bezpečnosti bránia oznámeniu presných a úplných dôvodov, ako aj s tým súvisiacich dôkazov, na ktorých sa zakladá sporné rozhodnutie. Súdny dvor jednoznačne odmietol existenciu domnienky o opodstatnenosti dôvodov, ktoré uvádza vnútroštátny orgán. Ak súd dospeje k záveru, že bezpečnosť štátu neodôvodňuje utajenie, nariadi príslušnému vnútroštátnemu orgánu sprístupnenie údajov dotknutej osobe. Ak toto vnútroštátny orgán nevykoná, súd pristúpi k preskúmaniu zákonnosti dotknutého rozhodnutia len na základe dôvodov a dôkazov, ktoré boli oznámené.

100. V prípade, ak vnútroštátny súd dospeje k záveru, že bezpečnosť štátu odôvodňuje utajenie dôvodov, Súdny dvor zdôraznil, že súdne preskúmanie sa musí vykonať v rámci konania, ktoré primerane zabezpečí rovnováhu požiadaviek súvisiacich s bezpečnosťou štátu a požiadaviek vyplývajúcich z práva na účinnú súdnu ochranu, pričom prípadné zásahy do výkonu tohto práva sa obmedzia na minimum. Súdny dvor tiež zdôraznil, že aj v takomto prípade sa musí dodržať zásada kontradiktórnosti v čo najväčšej miere tak, aby dotknutá osoba mohla spochybniť dôvody, na ktorých sa dotknuté rozhodnutie zakladá, ako aj predložiť vyjadrenia k dôkazom, ktoré s tým súvisia, a tým účinne uplatniť svoje prostriedky obhajoby.

101. Z týchto dôvodov odpovedal Súdny dvor na predloženú predbežnú otázku tak, že článok 30 ods. 2 a článok 31 smernice 2004/38, v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že vyžadujú, aby v prípade, ak vnútroštátny orgán dotknutej osobe nesprístupní

presné a úplné dôvody, na ktorých sa zakladá rozhodnutie prijaté na základe článku 27 tejto smernice, ako ani s tým súvisiace dôkazy, príslušný vnútroštátny súd zabezpečil, že sa to obmedzí na nevyhnutnú mieru a že sa dotknutej osobe v každom prípade oznámi podstata týchto dôvodov spôsobom, pri ktorom sa zohľadní nevyhnutný dôverný charakter dôkazov.

102. V tejto súvislosti je tiež zaujímavé uviesť, že Súdny dvor sa vo svojom rozhodnutí odklonil od názoru, ktorý v konaní prezentoval Generálny advokát. Tento vo svojom stanovisku uviedol, že miera sprístupnenia dôvodov verejnej bezpečnosti sa môže meniť podľa procesných okolností prijatia napadnutého rozhodnutia a podľa povahy predmetných opatrení a teda členským štátom má byť ponechaná možnosť, aby sa podľa okolností prípadu rozhodli celkom nesprístupniť dôvody verejnej bezpečnosti občanovi Únie, ktorému zamietnu alebo odopru vstup. Súdny dvor sa s názorom Generálneho advokáta nestotožnil a priznal dotknutým osobám minimálne právo poznať podstatu dôvodov verejnej bezpečnosti svedčiacich proti nim

103. Z doterajšej rozhodovacej činnosti ESĽP ako aj SD EÚ, na ktoré senát najvyššieho súdu vyššie poukazuje, vyplýva niekoľko dôležitých princípov, ktorými sa štáty musia riadiť, ak časť dôkazov pred dotknutou osobou zataja v záujme vlastnej národnej bezpečnosti.

104. Oba sudy zdôrazňujú zásadu účinného opravného prostriedku a spravodlivého súdneho konania a nepriznávajú štátom právom resignovať na tieto práva ani v prípade, ak je ohrozená ich bezpečnosť. Podľa oboch súdov v konkrétnom konaní platí pravidlo sprístupnenia všetkých dôvodov a dôkazov, ale výnimočne je možné utajiť dôvody a dôkazy, na ktorých je prijaté opatrenie (rozhodnutie) založené. Dotknutá osoba musí mať prístup k poznaniu minimálne podstaty dôvodov verejnej bezpečnosti, na základe ktorých boli predmetné opatrenie prijaté. To je minimálny štandard, za ktorý by štáty nemali zájsť. Aj v prípade prijatia najvýraznejších dovolených obmedzení práv účastníka konania (t. j. sprístupnenie len podstaty dôvodov), sú štáty povinné prijať také vyrovnávacie opatrenia, ktoré zabezpečia, že dotknutá osoba bude mať stále možnosť podať účinný opravný prostriedok. Oba sudy (ESĽP aj SD EÚ) odobrili inštitút špeciálneho advokáta tak, ako je zavedený v Spojenom kráľovstve.

105. Napokon senát najvyššieho súdu považuje za dôležité upriamiť pozornosť na to, že aj všeobecná procesná úprava a judikatúra súdov v Českej republike dochádza pri riešení tohto problému v podstate k podobným záverom ako Súdny dvor v prípade ZZ proti Secretary of State for the Home Department.

106. Podľa § 38 ods. 6 Správneho rádu (zákon č. 500/2004 Sb.) môžu byť síce z nahliadnutia do spisu vylúčené jeho časti, ktoré obsahujú utajované informácie, to ale neplatí o častiach spisu, ktorými bol alebo bude vykonávaný dôkaz, do takých častí spisu môže nahliadať len účastník konania alebo jeho zástupca za predpokladu, že sú vopred oboznámení s následkami porušenie povinnosti mlčanlivosti o týchto skutočnostiach a že o poučení je vyhotovený protokol, ktorý podpíšu. Obdobne podľa § 45 ods. 3 zákona č. 150/2002 Sb. (Soudní řád správní) predseda senátu vylúči z nahliadnutia tie časti administratívneho spisu, ktoré správny orgán pri predložení označí ako tie, ktoré obsahujú utajované informácie, z nahliadnutia ale nemožno vylúčiť tie časti správneho alebo súdneho spisu, ktorými bude vykonaný dôkaz súdom alebo do ktorých mal účastník právo nazerať v konaní pred správnym orgánom (§ 45 ods. 4 S.ř.s.).

107. Prísnejší režim v Českej republike upravuje len zákon o ochrane utajovaných informácií pre konanie vo veciach bezpečnostnej spôsobilosti (tzv. Bezpečnosťou previerky), podľa ktorého možno v niektorých výnimočných prípadoch prístup účastníka konania, príp. jeho zástupca k utajovaným informáciám, hoci je na nich založené príslušné rozhodnutie Národného bezpečnostného úradu, úplne vylúčiť, v takýchto prípadoch ale judikatúra českých súdov vyžaduje v podstate ex offio preskúmanie takých dôvodov pre odopretie bezpečnostnej previerky správnym súdom.

108. Pokiaľ ide o judikatúru Nejvyššího správního soudu Českej republiky, senát najvyššieho súdu dáva do pozornosti napríklad rozsudok zo dňa 20.6.2007, č.j. 6Azs 142/2006-58 publikovaný pod č. 1337/2007Sb. V predmetnej veci došlo na základe utajovanej informácie spravodajskej služby k aplikácii

vyšetrovacej klauzuly na daného žiadateľa o medzinárodnú ochranu. V dôvodoch rozsudku najvyšší správny súd uviedol:

„Najvyšší správny súd si je vedomý, že poskytnutie plnej informácie v autentickej podobe, ktorá je často výsledkom operatívneho šetrenia tajných služieb a je predmetom utajenia, by mohlo potenciálne spôsobiť ohrozenie základného cieľa utajovanie skutočností, ako bol implicitne vymedzený definíciou utajovanej skutočnosti v ustanovení § 3 ods. 1 zákona o utajovaných skutočnostiach, t.j., aby bolo vylúčené neoprávnené nakladanie s informácií, ktoré by mohlo spôsobiť ujmu záujmom Českej republiky alebo záujmom, ku ktorých ochrane sa Česká republika zaviazala, alebo by mohlo byť pre tieto záujmy nevýhodné. Záujmom Českej republiky je potom potrebné chápať v zmysle § 2 ods. 1 toho istého zákona záujem na zachovaní ústavnosti, zvrchovanosti, územnej celistvosti, zabezpečenie obrany štátu, verejnej bezpečnosti, ochrane dôležitých ekonomických a politických záujmov, práv a slobôd fyzických a právnických osôb a ochrana života alebo zdravie fyzických osôb.

Ak by oboznámenie účastníka s plným znením utajovanej skutočnosti v konaní malo znamenať popretie tohto základného účelu zákona o utajovaných skutočnostiach, možno podľa názoru Najvyššieho správneho súdu akceptovať, že správny orgán rozhodujúci o verejných subjektívnych právach účastníkovi konania oznámia len pre riadenie relevantný obsah takej skutočnosti, a to v primeranej forme (napr. anonymizované či súhrnné údaje, a pod.). V prípade sťažovateľa teda obsah informácie, ktorý odôvodnil záver správneho orgánu, že existuje dôvodné podozrenie, že sa žalobca dopustil trestného činu proti mieru, vojnového trestného činu alebo trestného činu proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov obsahujúcich ustanovenia o takýchto trestných činoch, či že sa dopustil pred podaním žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany vážneho nepolitického trestného činu mimo územia Českej republiky, alebo že sa dopustil činov, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie spojených národov.“

IV.

Zhrnutie

109. Na základe vyššie uvedených dôvodov senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že ustanovenie § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je v súlade s ustanovením čl. 1 ods. 1, s čl. 12 ods. 1 a ods. 2, s čl. 13 ods. 4, s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, s ustanoveniami čl. 6 ods. 1, s čl. 13 v spojení s čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

Z ustanovenia § 100 ods. 1 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z.z. (Správny súdny poriadok) vyplýva, že Správny súd konanie uznesením preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

Rovnako tak postupuje, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska (§ 100 ods. 1 písm. b/ Správneho súdneho poriadku).

Senát najvyššieho súdu vzhľadom na uvedené skutočnosti v zmysle čl. 125 ods. 1 písm. a/ v spojení s čl. 130 ods. 1 písm. d/ Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s ustanovením § 37 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov podáva návrh na začatie konania pred Ústavným súdom SR o súlade vyššie citovaného ustanovenia zákona o azyle s Ústavou SR, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Chartou základných práv Európskej únie.

Senát najvyššieho súdu za situácie, kedy vznikla potreba podať návrh v zmysle čl. 130 Ústavy SR o

otázke ústavnosti a rozpornosti ustanovení zákona o pobyte cudzincov s Dohovorom a Chartou základných práv EÚ, ktoré je pre toto konanie podstatné, a nebolo o nej Ústavným súdom SR ešte rozhodnuté, musel postupovať v zmysle § 100 ods. 1 písm. b/ SSP a konanie o kasačnej sťažnosti sťažovateľa (žalobcu) proti rozsudku súdu prvého stupňa obligatórne prerušiť a to až do zaujatia stanoviska Ústavným súdom SR k predmetnej spornej otázke.

Senát najvyššieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e je prípustný opravný prostriedok.